

Briuselis, 2022 02 17
COM(2022) 43 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

**Pusmečio ataskaita dėl priemonės „NextGenerationEU“ finansavimo operacijų
vykdymo pagal Komisijos įgyvendinimo sprendimo C(2021)2502 12 straipsnį**

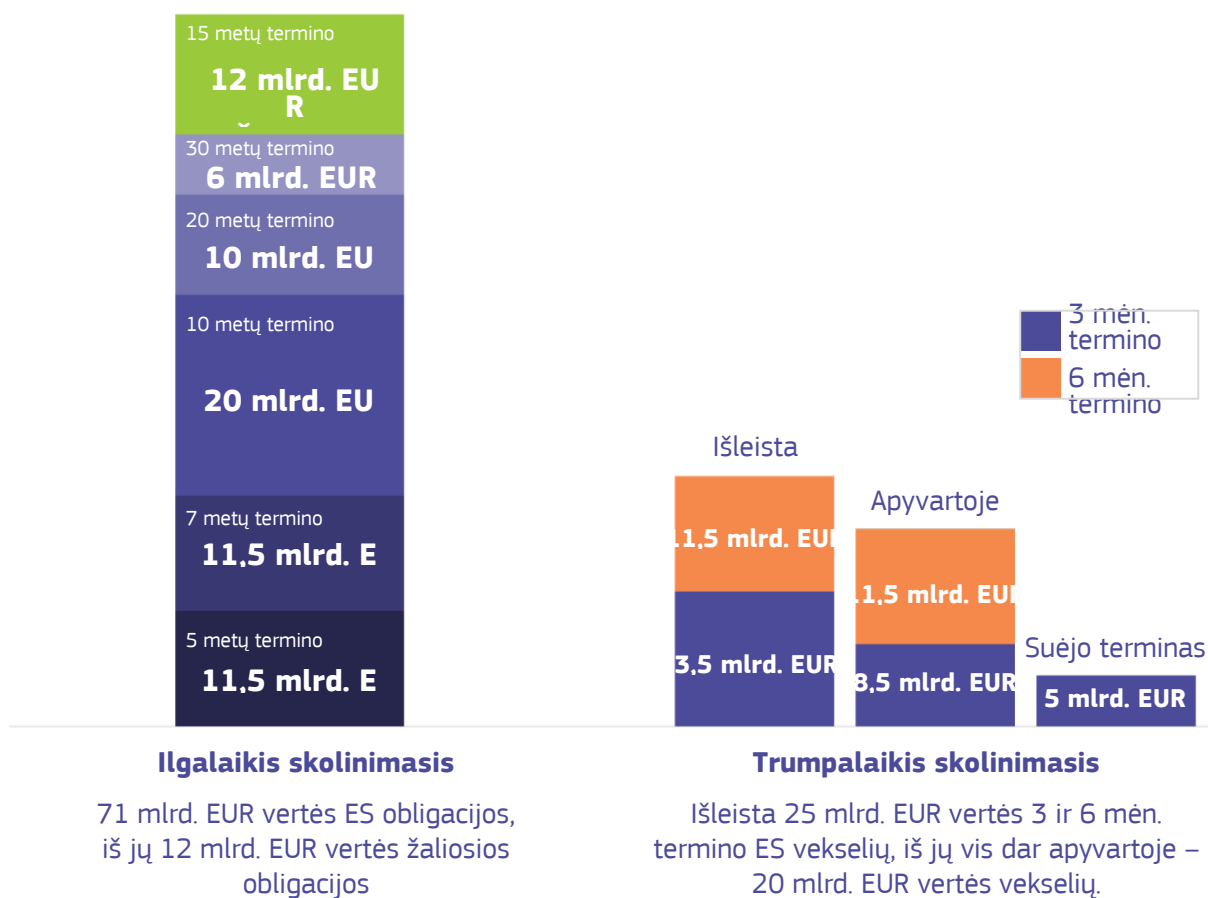
2021 m. birželio–gruodžio mėn.

Turinys

1.	Ižanga	2
2.	Pagrindiniai priemonės „NextGenerationEU“ finansavimo programos rezultatai	2
3.	Priemonės „NextGenerationEU“ finansavimo strategijos rengimas ir įgyvendinimas	6
3.1.	Struktūruotas planuojamų emisijų planavimas ir viešinimas	6
3.2.	Veiksmingas koordinavimas su nacionaliniais ir lygiaverčiais emitentais	7
3.3.	Griežtas likvidumo valdymas siekiant suderinti įplaukas ir išmokas	8
3.4.	Stiprūs individualių finansavimo operacijų vykdymo pajėgumai.....	8
3.5.	Patikimos valdymo ir rizikos valdymo sistemos.....	9
3.6.	Paskirtį atitinkantys administravimo, mokėjimo ir apskaitos sprendimai	9
3.7.	Patrauklios paskolos pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę.....	10
3.8.	Veiksminga komunikacija ir investuotojų informavimas	10
4.	Išvada	11
Priedas.	Obligacijų ir vekselių emisijų apžvalga	13

Priemonės „NextGenerationEU“ finansavimas

2021 m. gruodžio 31 d. duomenys

PAGRINDINIAI FAKTAI

- 5 sindikuotieji sandoriai, 2 aukcionai
- Vidutinės finansavimo išlaidos: 0,14 proc.
- Pasirašymo suma viršyta nuo 7 iki beveik 14 kartų

PAGRINDINIAI FAKTAI

- 7 aukcionai
- Vidutinis pelningumas: -0,78 proc.
- Pasiūlymų patenkinimo santykis: 2,55x

Pajamų panaudojimas

2021 m. gruodžio 31 d. duomenys

Kitos ES biudžeto programos

PAGRINDINIAI FAKTAI

- EGADP dotacijas ir paskolas gavo 20 valstybių narių⁽²⁾.
- Lėšos išmokėtos per 6 dienas nuo paskolos ir finansavimo susitarimų pasirašymo.

⁽¹⁾ Biudžeto lėšomis gali būti finansuojama programa „Europos horizontas“, „InvestEU“ fondas, iniciatyva „ReactEU“, Sąjungos civilinės saugos mechanizmas („RescEU“), Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Teisingos pertvarkos fondas. Dėl laiko skirtumų faktinės išmokos galutiniais gavėjams gali būti mažesnės.

⁽²⁾ 22 valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai buvo patvirtinti iki 2021 m. pabaigos, tačiau viena valstybė narė gavo išankstinį finansavimą 2022 m. sausio mėn., o viena valstybė narė išankstinio finansavimo neprašė.

1. Įžanga

„NextGenerationEU“ yra novatoriška finansavimo programa, padėjusi skolinantis sutelkti iki 5 proc. ES BVP dydžio lėšų ir iš jų finansuoti kolektyvinio ryžtingo ES atsako į COVID-19 pandemiją priemones. „NextGenerationEU“ yra laikina priemonė – pagal šią priemonę leisdama obligacijas Komisija gali nuo 2021 m. vidurio iki 2026 m. pritraukti iki 800 mlrd. EUR. Naudodamasi iš šių obligacijų emisijų gautomis pajamomis ES galės ne tik išspręsti neatidėliotinus ekonomikos gaivinimo uždavinius, bet ir paspartinti žaliąją pertvarką ir ES ekonomikos skaitmenizaciją. Leidžiant „NextGenerationEU“ žaliąsias obligacijas bus pritraukta iki 250 mlrd. EUR. Nuo 2021 m. vidurio iki 2026 m. pagal priemonę „NextGenerationEU“ per metus bus išleidžiama maždaug iki 150 mlrd. EUR vertės obligacijų, tad ateinančiais metais ES bus viena iš didžiausių skolos vertybinių popierių eurais emitenčių.

Šioje ataskaitoje – pirmojoje pusmečio ataskaitoje, parengtoje pagal Komisijos įgyvendinimo sprendimo C(2021) 2502 12 straipsnį, – apžvelgiamas priemonės „NextGenerationEU“ finansavimo strategijos įgyvendinimas 2021 m. birželio–gruodžio mėn. laikotarpiu. Ataskaitoje nagrinėjamas tik pats procesas – kaip priemonei „NextGenerationEU“ finansuoti pritraukiamos ir išmokamos lėšos. Joje nevertinama, kaip pajamos buvo panaudotos, nenagrinėtos ir žaliosios išlaidos, nes šios temos bus aptartos atskirose ataskaitose, rengiamose pagal kiekvienos iš „NextGenerationEU“ lėšų finansuojamos priemonės reglamentus. Ši ataskaita yra vienas iš dokumentų, kuriais Europos Parlamentui ir valstybėms narėms reguliariai teikiama informacija apie šios didelio masto novatoriškos finansavimo programos įgyvendinimą. Skaidrumas ir atskaitomybė yra pagrindiniai priemonės „NextGenerationEU“ finansavimo operacijų principai.

2. Pagrindiniai priemonės „NextGenerationEU“ finansavimo programos rezultatai

Per paskutiniuosius 12 mėnesių Komisijos padėtis skolos kapitalo rinkose pasikeitė. Prieš pradėdama įgyvendinti priemones SURE¹ ir „NextGenerationEU“, Komisija leido nedideles, neregulias emisijas, per kurias pritraukdavo nedideles sumas lėšų (2015–2019 m. pritraukta vidutiniškai 2–3 mlrd. EUR) skolinimo programoms, pavyzdžiui, Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonei (EFSM) ir makrofinansinei paramai (MFP), finansuoti. 2021 m. Komisija pritraukė apie 130 mlrd. EUR – daugiau kaip 50 mlrd. EUR priemonei SURE, 71 mlrd. EUR – priemonei „NextGenerationEU“ (iš jų – 12 mlrd. EUR pritraukta leidžiant žaliąsias obligacijas) ir 12 mlrd. EUR – kitoms skolinimo programoms. Viena iš „NextGenerationEU“ finansavimo programos dalių – Komisijos pradėta vykdyti ES vekselių programa: 2021 m. gruodžio 31 d. duomenimis, pagal šią programą apyvartoje esančių trumpalaikių skolos priemonių vertė sudarė 20 mlrd. EUR. Komisija greitai tapo viena

¹ Pagal SURE teikiama laikina parama valstybėms narėms, kurioms reikia sutelkti didelius finansinius išteklius kovai su jų teritorijoje koronaviruso protrūkio sukeltais neigiamais ekonominiais ir socialiniais padariniais. Nukentėjusioms valstybėms narėms pagal SURE paskolų forma galima skirti iki 100 mlrd. EUR dydžio finansinę paramą staiga padidėjusioms viešosioms išlaidoms padengti ir užimtumui išsaugoti. SURE teisinis pagrindas – 2020 m. gegužės 19 d. Tarybos reglamentas (ES) 2020/672 dėl Europos laikinos paramos priemonės nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti (SURE) sukūrimo (OL L 159, 2020 5 20, p. 1).

didžiausių naujų skolos vertybinių popierių eurais emitenčių ir didžiausia žaliųjų obligacijų emitente pasaulyje.

Visi „NextGenerationEU“ sandoriai sulaukė didelio investuotojų susidomėjimo ir buvo sudaryti ES biudžetui ir valstybėms narėms palankiomis sąlygomis. Vidutinės finansavimo išlaidos pagal visas 2021 m. „NextGenerationEU“ emisijas visose 5–30 metų išpirkimo terminų kategorijose sudarė 0,14 proc. Emisijų sąlygos nenusileido aukštą reitingą turinčių pagrindinių euro zonos valstybių užtikrinamoms sąlygoms. Šių patrauklių finansavimo sąlygų naudą pajuto ir ES biudžetas, ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) paskolas gavusios valstybės narės.

Komisijos galimybes pritraukti lėšų tokiais palankiomis sąlygomis sustiprina nuolat skelbiamos didelės apimties įvairių terminų „NextGenerationEU“ obligacijų emisijos. Dėl šių emisijų ypatumų didėja likvidumas „NextGenerationEU“ obligacijų antrinėse rinkose, todėl investuotojams šias obligacijas lengviau pirkti ir parduoti. Dėl to prekyba „NextGenerationEU“ obligacijomis investuotojams tampa vis patrauklesnė, o tai, savo ruožtu, lemia geresnę „NextGenerationEU“ emisijų kainodarą. Vertinant pagal standartinius parametrus, priemonės „NextGenerationEU“ obligacijų likvidumas artėja prie pagrindinių euro zonos valstybių skolos vertybinių popierių likvidumo lygio².

Pirmasis sindikuotasis sandoris sudarytas 2021 m. birželio 15 d., t. y. praėjus dviem savaitėms nuo sprendimo dėl nuosavų išteklių³ įsigaliojimo, o po jo netrukus sudaryti dar du tokie sandoriai. 2021 m. vasarą pradėjusi iš karto įgyvendinti šią didelio masto finansavimo programą, Komisija galėjo visas išmokas pagal ES ekonomikos gaivinimo planą valstybėms narėms ir biudžetui išmokėti iš karto, kai tik sukako mokėjimo terminas⁴. 2021 m. gruodžio 31 d. duomenimis, Komisija pagal EGADP 20-čiai valstybių narių išmokėjo 64,3 mlrd. EUR: 46,4 mlrd. EUR – dotacijų forma, 18 mlrd. EUR – paskolų forma. Visos išmokos buvo įvykdytos per šešias darbo dienas nuo finansavimo ir paskolų susitarimų pasirašymo. Užtikrinti, kad lėšos būtų išmokėtos laiku ir veiksmingai, padėjo Europos Centrinis Bankas, kuriame saugomos priemonės „NextGenerationEU“ pagrindinės sąskaitos. Be sumų, skirtų EGADP, daugiau kaip 8,6 mlrd. EUR iš priemonės „NextGenerationEU“ finansavimo fondo buvo perkelta į ES biudžetą ir skirta papildomiems įnašams priemonės „NextGenerationEU“ lėšomis finansuojamoms programoms, pavyzdžiui, programai „Europos horizontas“, „InvestEU“ fondui, iniciatyvai „ReactEU“, Sąjungos civilinės saugos mechanizmui („RescEU“), Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Teisingos pertvarkos fondui, finansuoti.

Tai, kad Komisijai pavyko taip greitai išplėsti obligacijų emisiją, didžiają dalimi lėmė tvirtas ir įtikinantis ES ekonomikos gaivinimo plano pagrindimas. Visų valstybių narių išreikštas palaikymas – įsipareigojant skirti įnašus į ES biudžetą ateityje – pavertė programą „NextGenerationEU“ galingiausia Sąjungos kovos su krize solidarumo ir užmojų įgyvendinimo priemone. Tokia stipri politinė vienybė, kurią papildė aukštas ES kredito reitingas, buvo lemiamas veiksnys įtikinant Europos ir tarptautinius investuotojus, kad šios naujos programos „NextGenerationEU“ skolos vertybiniai popieriai yra tikrai patikimi.

Įgyvendindama tokio masto obligacijų emisijos programą, Komisija taip pat turėjo sukurti beveik visiškai naują finansavimo mechanizmą, kuriame būtų galima reguliariai vykdyti

² 2021 m. II–III ketv. mėnesinė apyvarta antrinėje rinkoje sudarė 15 proc. apyvartoje esančių NGEU skolos vertybinių popierių. Ši apyvarta yra panaši į fiksuojamą likvidžiausių vyriausybės obligacijų eurais rinkose.

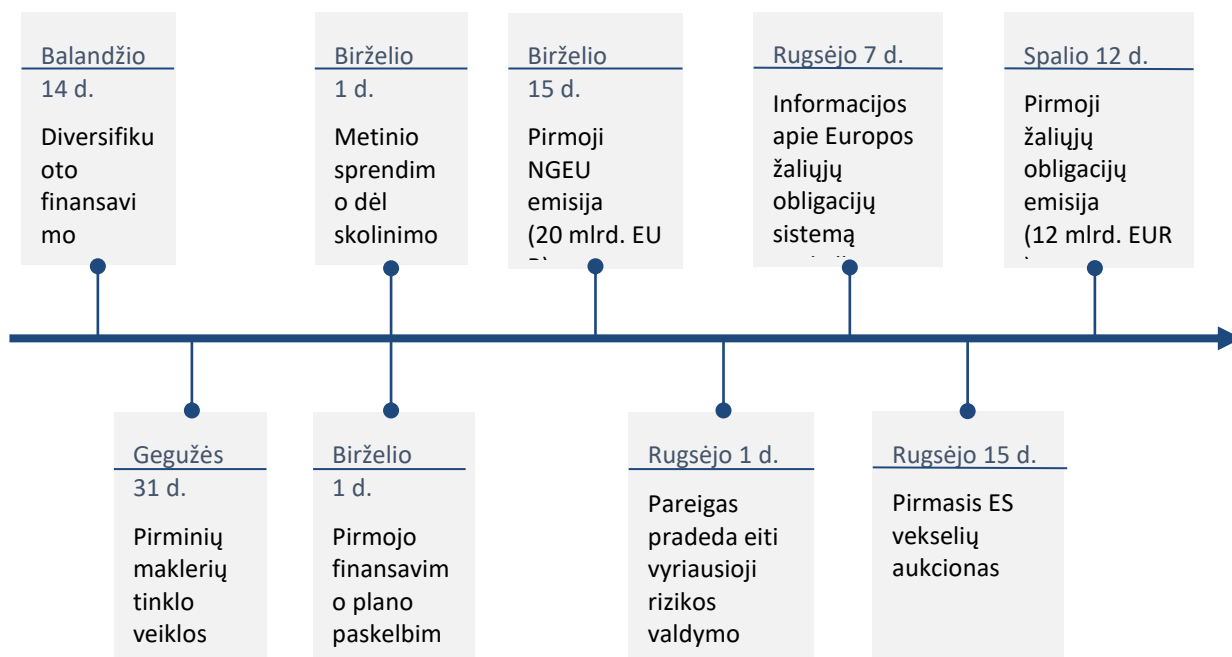
³ 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimas (ES, Euratomas) 2020/2053 dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2014/335/ES, Euratomas (OL L 424, 2020 12 15, p. 1).

⁴ Taip suteikta galimybė 20 valstybių narių gauti išankstinį finansavimą pagal joms skirtas dotacijas, 5 valstybėms narėms gauti išankstinį finansavimą pagal joms skirtas paskolas, o Ispanijai sumokėti pirmąją dotacijos dalį.

didelės apimties sandorius. Nors septyni dideli priemonės SURE sandoriai (dėl iš viso 90 mlrd. EUR emisijos) buvo vertinga repeticija, priemonei „NextGenerationEU“ reikėjo užtikrinti tikslesnės struktūros ir patvaresnį mechanizmą. Šios strategijos projektas buvo išdėstytas 2021 m. balandžio 14 d. Komunikate⁵ ir keliuose sprendimuose, kuriais buvo sukurtas priemonės „NextGenerationEU“ finansavimo programos pagrindas. Toliau pateiktoje piktogramoje pavaizduoti pagrindiniai Komisijos pajėgumų įgyvendinti valstybinio pobūdžio diversifikuotą finansavimo strategiją kūrimo etapai.

⁵ Komunikatas COM(2021) 250 *final* dėl naujos finansavimo strategijos priemonei „Next Generation EU“ finansuoti (paskelbtas 2021 m. balandžio 14 d.). Žr. [com2021_250_en_act_part1_v3.pdf\(europa.eu\)](#).

1 pav. Pagrindiniai priemonės „NextGenerationEU“ (NGEU) finansavimo operacijų planavimo etapai

Norint įgyvendinti šiuos tarpinius etapus, reikėjo sukurti tam tikras pagrindines toliau nurodytas sąlygas.

1. Tam, kad būtų galima parengti patikimą obligacijų emisijų planą, pirmiausia buvo reikalingos patikimos išmokų pagal EGADP poreikio prognozės.
2. Tam, kad būtų sukurtos palankesnės sąlygos veiksmingai vykdyti aukcionus ir sindikuotuosius sandorius ir palaikyti likvidumą priemonės „NextGenerationEU“ obligacijų antrinėje rinkoje, 2021 m. gegužės mėn. sukurtas Pirminių maklerių tinklas. Iki 2021 m. pabaigos į tinklą įtraukti 42 bankai ir investicinės įmonės, įsteigti 12-oje valstybių narių⁶. Tarp jų – visi pagrindiniai subjektai, dalyvaujantys platinant valstybių ir valstybinių bei viršvalstybinių institucijų ir agentūrų (angl. *Sovereign, Supranational & Agency* arba SSA) skolos vertybinius popierius. Šis visą Europą apimantis pirminių maklerių tinklas leidžia ES platinti ES obligacijas ir vekselius didžiausiam galimam investuotojų ratui – tiek ES viduje, tiek už ES ribų.
3. 2021 m. rugsėjo mėn., naudojantis Prancūzijos banko *Banque de France* sistema TELSAT, pradėjo veikti speciali ES vekselių ir obligacijų aukcionų platforma. Aukcionai yra ekonomiškai efektyvus būdas leisti skolos vertybinius popierius ES vekselių ir obligacijų forma.
4. Reikėjo sukurti patikimą valdymo sistemą nuolat vykdomoms finansavimo operacijoms prižiūrėti, kad pagrindinė rizika būtų kuo mažesnė, bet būtų užtikrintas visapusiškas skaidrumas ir atskaitomybė. 2021 m. balandžio mėn. sprendime dėl valdymo⁷ išdėstyta priemonės „NextGenerationEU“ finansavimo operacijų plane

⁶ Nuo to laiko į tinklą priimta 43-ioji įstaiga. Naujausią sąrašą galima rasti Komisijos interneto svetainėje: [Pirminių maklerių tinklas | Europos Komisija \(europa.eu\)](#).

⁷ 2021 m. balandžio 14 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas, kuriuo nustatoma skolinimosi operacijų pagal Tarybos sprendimą (ES, Euratomas) 2020/2053 administravimo ir skolinimo operacijų, susijusių su

rizikos nustatymui ir mažinimui skirta ypač daug dėmesio. Nuo 2021 m. rugsėjo 1 d. pareigas pradėjo eiti vyriausiasis rizikos valdymo pareigūnas (VRVP). Jam pavesta vykdyti nepriklausomą visų priemonės „NextGenerationEU“ finansavimo programos aspektų priežiūrą, vadovaujantis 2021 m. gruodžio mėn. patvirtinta priemonės „NextGenerationEU“ aukšto lygio rizikos ir atitikties užtikrinimo politika. Vyriausiajai rizikos valdymo pareigūnei šią politiką įgyvendinti padeda Rizikos ir atitikties užtikrinimo komitetas (pirmasis jo posėdis sušauktas 2021 m. gruodžio mėn.).

5. 2021 m. rugsėjo mėn. paskelbta informacija apie priemonės „NextGenerationEU“ žaliųjų obligacijų sistemą. Sistema sukurta remiantis EGADP reglamentu⁸, tačiau į ją taip pat įtraukta daug ES žaliųjų obligacijų standarto ir taksonomijos aspektų. Joje išskirtos devynios plačios tinkamų finansuoti išlaidų sritys: atsinaujinančioji energija, žaliosios pertvarkos skaitmeninės technologijos, energijos vartojimo efektyvumas, švarus transportas, prisitaikymas prie klimato kaitos, vanduo, atliekos, biologinė įvairovė ir žaliąją pertvarką palaikantys MTP. Sistemą peržiūrėjo antroji šalis nuomonės teikėja. Pirmoji žaliųjų obligacijų emisija įvyko 2021 m. spalio 12 d. ir padėjo pritraukti 12 mlrd. EUR, kuriuos numatoma panaudoti tik žaliosioms ir tvarioms investicijoms visoje ES įgyvendinti. Pirmųjų žaliųjų obligacijų pasirašymo suma buvo viršyta daugiau negu 11 kartų, jos pritraukė įvairių investuotojų susidomėjimo ir tebėra didžiausia iki šiol pasaulyje įvykdyta žaliųjų obligacijų emisija.

3. Priemonės „NextGenerationEU“ finansavimo strategijos rengimas ir įgyvendinimas

Šiame ataskaitos skirsnyje nagrinėjama pažanga, padaryta plėtojant aštuonis pajėgumus, kurie pirmiau minėtame 2021 m. balandžio 14 d. Komunikate nurodyti kaip itin svarbūs sėkmingam šios finansavimo programos įgyvendinimui.

3.1. Struktūruotas planuojamų emisijų planavimas ir viešinimas

Emisijos pagal priemonės „NextGenerationEU“ finansavimo programą planuojamos struktūruotai – metiniais ir 6 mėnesių ciklais. Sudarant jų planus yra remiamasi išsamia reguliariai atnaujinama informacija apie išmokų pagal Ekonomikos gaivinimo planą poreikį.

Ciklas prasideda priimant metinį sprendimą dėl skolinimosi, kuriame nustatoma obligacijų emisijos didžiausia riba ir pagal ES vekselių programą apyvartoje esančių skolos vertybinių popierių riba. Organizuodama skolinimosi operacijas Komisija vadovaujasi šiais pagrindiniais parametrais. Pagal 2021 m. metinį sprendimą dėl skolinimosi Komisijai leista 2021 m. išleisti ne didesnę kaip 125 mlrd. EUR vertės ilgalaikio finansavimo priemonių emisiją, o didžiausia apyvartoje esančių trumpalaikio finansavimo priemonių vertė negalėjo viršyti 60 mlrd. EUR.

paskolomis, suteiktomis pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/241 15 straipsnį, būtina tvarka; C(2021) 2502 *final*.

⁸ Visos išlaidos turi atitikti reikšmingos žalos nedarymo kitiems aplinkosaugos tikslams principą. Kad tai būtų pasiekta, pasirašydamos finansų ir paskolų susitarimus valstybės narės sutinka reguliariai teikti išlaidų, susijusių su žaliosiomis investicijomis, ataskaitas.

Paskui Komisija parengia finansavimo planą, kuriame išdėsto emisijų kalendorių ir nustato pagrindinius būsimų sandorių finansinius parametrus. Ši informacija skelbiama viešai, nes investuotojams ji yra reikalinga, kad jie galėtų pasirengti ir atidėti lėšų Komisijos sandoriams, taip sukuriant palankesnes sąlygas priemonės „NextGenerationEU“ emisijai absorbuoti mažesnėmis išlaidomis. Pirmajame priemonės „NextGenerationEU“ finansavimo plane nustatytas tikslas išleisti 80 mlrd. EUR vertės ES obligacijų emisiją.

Komisija priėmė metinį sprendimą dėl skolinimosi⁹ ir paskelbė pirmąjį finansavimo planą¹⁰ 2021 m. birželio 1 d. – tą pačią dieną, kai įsigaliojo sprendimas dėl nuosavų išteklių.

Išmokos valstybėms narėms pagal EGADP (jos sudaro 90 proc. mokėjimų pagal priemonę „NextGenerationEU“) pasižymi tam tikru neapibrėžtumu laiko ir sumų požiūriais. Jeigu faktiniai išmokų poreikiai nukrypsta nuo pradinių prognozių, finansavimo planą gali pririnkti peržiūrėti. Tokia 2021 m. antrojo pusmečio finansavimo plano peržiūra buvo atlikta 2021 m. lapkričio mėn. – finansavimo tikslas buvo šiek tiek sumažintas, atsižvelgiant į atnaujintą mokėjimų poreikių pagal ekonomikos gaivinimo priemonę „NextGenerationEU“ įvertinimą¹¹. Remdamasi šiuo peržiūrėtu tikslu, Komisija 2021 m. išleido 70,992 mlrd. EUR vertės obligacijų emisiją. Visos 2021 m. vykdytos priemonės „NextGenerationEU“ obligacijų ir vekselių emisijos nurodytos šios ataskaitos priede.

2021 m. gruodžio 14 d. Komisija paskelbė 2022 m. metinį sprendimą dėl skolinimosi¹², 2022 m. sausio–birželio mėn. pabaigos finansavimo planą ir emisijų kalendorių¹³. Pagal 2022 m. metinį sprendimą dėl skolinimosi Komisijai leidžiama 2022 m. išleisti ne didesnę kaip 140 mlrd. EUR vertės ilgalaikio finansavimo priemonių emisiją, o didžiausia apyvartoje esančių trumpalaikio finansavimo priemonių suma neturi viršyti 60 mlrd. EUR. Pagal 2022 m. pirmojo pusmečio finansavimo planą 2022 m. sausio–birželio mėn. numatoma išleisti 50 mlrd. EUR vertės ilgalaikių ES obligacijų emisiją ir ją papildyti trumpalaikių ES vekselių emisija. Prieš priimant 2022 m. pirmojo pusmečio finansavimo planą, jį peržiūrėjo vyriausioji rizikos valdymo pareigūnė.

Planuojant priemonės „NextGenerationEU“ emisijas taip pat atsižvelgiama į ilgalaikę perspektyvą, siekiant užtikrinti, kad skola, suėjus jos terminui, būtų gražinama stabiliai ir laipsniškai. Laikydamosi sprendimo dėl nuosavų išteklių reikalavimų, Komisija su emisijomis susijusius terminus ir gražinimus planuoja taip, kad iki 2058 m. įsipareigojimai pagal priemonę „NextGenerationEU“ mažėtų stabiliai ir prognozuojamai.

3.2. Veiksmingas koordinavimas su nacionaliniais ir lygiaverčiais emitentais

Viešai skelbiami pusmetiniai finansavimo planai, įskaitant emisijų kalendorių, yra svarbi priemonė, leidžianti koordinuoti veiksmus su viršvalstybinėmis ir nacionalinėmis skolos valdymo tarnybomis, kurios taip pat valdo dideles emisijų programas savo finansavimo poreikiams patenkinti.

Informaciją apie priemonės „NextGenerationEU“ finansavimo operacijas Komisija taip pat keletą kartų teikė Europos Parlamento Biudžeto komitetui ir Ekonomikos ir finansų komitetui. Komisija dalyvauja Ekonomikos ir finansų komiteto ES valstybių skolos rinkų pakomitečio

⁹ 2021 m. birželio 1 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas, kuriuo nustatoma 2021 m. skolinimosi ir skolos valdymo operacijų pagal priemonę „NextGenerationEU“ sistema, C(2021) 3991 *final*.

¹⁰ [factsheet_funding_plan_jan-jun-2022.pdf \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/next-generation-eu-funding-plan-jan-jun-2022.pdf).

¹¹ [factsheet_funding_plan_v7.pdf \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/next-generation-eu-funding-plan-v7.pdf).

¹² 2021 m. gruodžio 14 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas, kuriuo nustatoma 2022 m. skolinimosi ir skolos valdymo operacijų pagal priemonę „NextGenerationEU“ sistema, C/2021/9336 *final*.
[13 factsheet_funding_plan_jan-jun-2022.pdf \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/next-generation-eu-funding-plan-jan-jun-2022.pdf).

posėdžiuose; programos „NextGenerationEU“ finansavimo programos įgyvendinimas paprastai įtraukiamas į šio pakomitečio darbotvarkę.

3.3. Griežtas likvidumo valdymas siekiant suderinti įplaukas ir išmokas

Pagrindinis priemonės „NextGenerationEU“ sėkmės kriterijus yra tai, kad pagal programą visas sumas galima išmokėti tada, kai sueina jų mokėjimo (arba grąžinimo) terminas, kad lėšų nereikėtų pritraukti nepalankiu laiku rinkos sąlygomis. Šiuo atžvilgiu itin svarbus aktyvus požiūris į likvidumo valdymą ir gebėjimas pritraukti lėšų patraukliomis sąlygomis per trumpą laiką.

Nuo finansavimo operacijų pradžios Komisija sukaupė kintamą prudencinį grynųjų pinigų rezervą – tai svarbi apsauga nuo likvidumo trūkumo, kuris galėtų trukdyti Komisijai laiku patenkinti prašymus išmokėti lėšas, priemonė. Šioms likvidumą užtikrinančioms lėšoms valdyti 2021 m. Komisija atidarė sąskaitą ECB, kad šioms itin svarbioms piniginiams lėšoms nekiltų sandorio šalies rizika.

Likvidumo rezervas palaikomas naudojant įvairias diversifikuotoje finansavimo strategijoje numatytas priemones, kurios suteikia Komisijai reikiamo lankstumo derinant gaunamų ir išmokamų pinigų srautus. 2021 m. liepos–rugpjūčio mėn. tuo tikslu naudotos kredito linijos. Šios kredito linijos leido Komisijai patenkinti visus vasarą pateiktus valstybių narių mokėjimo prašymus dėl jų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų išankstinio finansavimo ir kartu išvengti obligacijų pasiūlos pertekliaus nelikvidžioje rinkoje. Visos pagal šias kredito linijas gautos sumos dabar jau yra grąžintos.

Nuo 2021 m. rugsėjo mėn. likvidumui didinti konkurencinėmis sąlygomis Komisija galėjo naudotis ES vekselių programa. 2021 m. rugsėjo 15 d. – gruodžio 31 d. Komisija surengė septynis ES vekselių aukcionus, per kuriuos pardavusi 3 mėnesių ir 6 mėnesių termino ES vekselius, pritraukė 25 mlrd. EUR (iš jų 5 mlrd. EUR vertės vekselių terminas suėjo 2021 m. gruodžio mėn.). Vidutinis svertinis aukcionų pelningumo vidurkis sudarė $-0,78$ proc., o vidutinis pasiūlymų patenkinimo santykis (kiekio paklausa, palyginti su aukcione siūlytu kiekiu) buvo $2,55x$. Iš abiejų parametrų matyti, kad paklausa iš mūsų tinklo pirminių maklerių yra didelė, o tai yra trumpalaikio finansavimo operacijų stabilumo požymis.

Naudodamasi šiomis likvidumo valdymo priemonėmis Komisija galėjo visus mokėjimo prašymus patenkinti per šešias dienas.

3.4. Stiprūs individualių finansavimo operacijų vykdymo pajėgumai

Komisija sustiprino savo finansavimo vykdymo pajėgumus, kad galėtų naudoti įvairius sandorių formatus priemonės „NextGenerationEU“ finansavimo poreikiams patenkinti: per pirmuosius šešis mėnesius Komisija sudarė penkis sindikuotuosius sandorius, surengė du obligacijų ir septynis vekselių aukcionus, rengė naujas emisijas, naudojami naujais finansavimo šaltiniais ir kredito linijomis.

Du svarbiausi šių sustiprintų pajėgumų elementai yra:

a) Visos Europos pirminių maklerių tinklo sukūrimas

Po kvietimo pareikšti susidomėjimą¹⁴ 2021 m. gegužės 31 d. Komisija paskelbė 39 bankų ir investicinių įmonių, kurių paraiškos dėl prisijungimo prie šio Pirminių maklerių tinklo buvo patenkintos, sąrašą. Narystė yra nuolat atnaujinama; nariais gali tapti nacionalinių arba kitų

¹⁴ 2021 m. balandžio 14 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2021/625 dėl pirminių maklerių tinklo sukūrimo ir tinkamumo kriterijų, taikomų suteikiant sindikuotųjų sandorių, kuriuos vykdo Komisija skolindamasi Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos vardu, valdymo ir bendro valdymo įgaliojimus, nustatymo.

ES pirminių maklerių tinklų nariai. 2021 m. gruodžio 31 d. duomenimis, į Komisijos ES pirminių maklerių tinklą buvo priimti 12-oje valstybių narių esantys pagal įvairius verslo modelius veikiantys 42 bankai ir investicinės įmonės, įskaitant visus visame pasaulyje veikiančius pagrindinius subjektus, dalyvaujančius platinant valstybių ir valstybinių bei viršvalstybinių institucijų ir agentūrų skolos vertybinius popierius.

Komisija palaiko dialogą su pirminiais makleriais (be kita ko, struktūruotos grįžtamosios informacijos forma). Ji taip pat užtikrina, kad pirminiai sindikuotųjų sandorių makleriai būtų atrenkami pagal griežtus kiekybinius ir kokybinius kriterijus rotacijos principu, taip siekiant užtikrinti, kad įgaliojimai nebūtų visada suteikiami tiems patiems bankams.

b) Modernios aukciono platformos sukūrimas

Padedama *Banque de France*, Komisija 2021 m. sukūrė ES vekselių ir obligacijų aukcionų platformą. 2021 m. vasarą pirminiai makleriai buvo prijungti prie *Banque de France* sistemos TELSAT, dėl to Komisija 2021 m. rugsėjo 15 d. galėjo surengti pirmąjį ES vekselių aukcioną, o 2021 m. rugsėjo 27 d. – pirmąjį obligacijų aukcioną.

Aukciono platforma leido Komisijai parengti reguliariai vykdomų aukcionų ir sindikuotųjų sandorių programą.

2021 m. rugsėjo 15 d. – gruodžio 31 d. Komisija surengė septynis ES vekselių aukcionus, per kuriuos pardavusi 3 mėnesių ir 6 mėnesių termino ES vekselius, pritraukė 25 mlrd. EUR (iš jų 5 mlrd. EUR vertės vekselių terminas suėjo 2021 m. gruodžio mėn.). Surengusi du obligacijų aukcionus, Komisija pritraukė dar 5 mlrd. EUR.

3.5. Patikimos valdymo ir rizikos valdymo sistemos

Komisija sukūrė aiškia ir patikimą valdymo sistemą, kurioje nustatė pagrindinių sprendimų (pvz., metinio sprendimo dėl skolinimosi) priėmimo procesų struktūrą, finansavimo operacijų įgyvendinimo sąlygas (finansavimo planus) ir pajėgumus (pvz., sindikuotuosius sandorius ir aukcionus) bei užtikrino patikimą ir nepriklausomą priežiūrą. Pastabos dėl to pateiktos pirmiau.

Į būtinybę nustatyti, mažinti ir valdyti likusią riziką yra atsižvelgiama kiekviename pagrindiniame priemonės „NextGenerationEU“ finansavimo programos procese. Laikantis diversifikuotos finansavimo strategijos savaimė mažinama rizika, kad Ekonomikos gaivinimo plane numatytų poreikių nebus galima finansuoti laiku ir protingomis sąlygomis. Siekdama užtikrinti nuolatinę didelį dėmesį rizikos mažinimui, Komisija paskyrė vyriausiąjį rizikos valdymo pareigūną (VRVP) ir atitikties užtikrinimo pareigūną, įsteigė Rizikos ir atitikties užtikrinimo komitetą, talkinantį VRVP, ir patvirtino aukšto lygio rizikos ir atitikties užtikrinimo politiką.

2021 m. birželio mėn. Komisija paskyrė VRVP, kuris pradėjo eiti pareigas 2021 m. rugsėjo 1 d. VRVP parengė aukšto lygio rizikos ir atitikties užtikrinimo politiką, kurią patvirtino Rizikos ir atitikties užtikrinimo komitetas, o 2021 m. gruodžio 1 d. patvirtino už biudžetą ir administravimą atsakingas Komisijos narys Johannesas Hahnas. Šią politiką sudaro atitinkama rizikos valdymo ir atitikties užtikrinimo sistema, pagal kurią vykdoma rizikos priežiūra ir sprendžiami atitikties užtikrinimo klausimai, kylantys pagal priemonę „NextGenerationEU“ vykdam skolinimosi, skolos valdymo ir skolinimo operacijas, ir nustatomos reikiamos rizikos mažinimo priemonės bei stebėsenos procedūros. VRVP užtikrina, kad politika būtų įgyvendinama visapusiškai ir nuosekliai, ir kasmet teikia Komisijai šios politikos įgyvendinimo ataskaitas.

3.6. Paskirtį atitinkantys administravimo, mokėjimo ir apskaitos sprendimai

Komisija sustiprino savo administravimo ir apskaitos funkcijas siekdama užtikrinti veiksmingą visų operacijų vykdymą, auditą ir atskaitomybę. Tiksliau:

- Komisija reikiamu laiku pakoregavo savo sandorių registravimo ir apskaitos sistemą, kad visi skolinimosi ir skolinimo sandoriai būtų tinkamai užregistruoti sistemoje nuo priemonės „NextGenerationEU“ finansavimo operacijų pradžios (nuo 2021 m. birželio mėn.).
- Kartu su ECB Komisija įtraukė valstybių narių duomenis į mokėjimo sistemas ir jas kartu su valstybėmis narėmis išbandė, kad visus mokėjimus valstybėms narėms būtų galima vykdyti saugiai, greitai ir bet kuriuo metu.
- 2021 m. birželio 4 d. Komisija atnaujino ES ir EURATOMO skolos vertybinių popierių emisijos programą ir, be kita ko, į ją įtraukė aukcionus.
- Kartu su savo emisijų tarpininku Komisija nustatė naujas aukcionų procedūras, o tai leido užtikrinti, kad atsiskaitymo dieną visi pirminiai sandoriai būtų tvarkomi sklandžiai.
- Komisija parengė apskaitos sistemą, kad būtų galima rengti tinkamas finansines ataskaitas ir kad išorės auditorius galėtų laiku atlikti jų auditą.

3.7. Patrauklios paskolos pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę

Pagal priemonę „NextGenerationEU“ Komisija yra įgaliota išleisti iki 385 mlrd. EUR vertės vertybinių popierių, kad galėtų finansuoti EGADP paskolas valstybėms narėms. Iki 2021 m. pabaigos šešioms valstybėms narėms¹⁵, kurių paskolų paraiškos buvo patvirtintos, paskirstyta beveik 40 proc. viso EGADP paskolų biudžeto. Valstybės narės gali kreiptis dėl paramos suteikiant paskolą iki 2023 m. rugpjūčio 31 d.

Kadangi ES emisijų reitingas buvo labai aukštas, o investuotojų susidomėjimas didelis (obligacijų sindikuotųjų sandorių pasirašymo vertė buvo viršyta nuo 7 iki beveik 14 kartų), šių paskolų sąlygos buvo labai palankios. Nustatant kitas paskolų besiskolinančioms valstybėms narėms sąlygas taip pat siekta, kad jos būtų patrauklus valstybių finansavimo šaltinis. Valstybės narės mokės amortizuotas grąžinamąsias įmokas pasibaigus 10 metų lengvatiniam laikotarpiui, taigi, prieš pradėdamos grąžinti paskolas, galės išnaudoti paskolų ir investicijų paskatinto ekonomikos augimo galimybes. Pasibaigus pradiniam lengvatiniam laikotarpiui, valstybės narės kasmet grąžins po 5 proc. išmokėtų sumų. Toks grąžinimo paskirstymas laike padės išvengti grąžinimo piko laikotarpių tiek ES biudžetui, tiek valstybėms narėms. Tokia paskolų struktūra bus vienodai taikoma visoms paskolas gaunančioms valstybėms narėms.

2021 m. liepos mėn. Komisija paskelbė sprendimą¹⁶, kuriame nustatė, kaip su priemonės „NextGenerationEU“ finansavimo fondu susijusios išlaidos paskirstomos EGADP paskolas gavusioms valstybėms narėms ir ES biudžetui. Atitinkamos išlaidos paskirstomos paskolas gavusioms valstybėms narėms ir ES biudžetui pagal santykinę gautos finansinės paramos dalį. Tokia išlaidų paskirstymo metodika ir jos įgyvendinimu bus užtikrintas objektyvus, sąžiningas ir aiškiai dokumentuotas visų išlaidų apskaičiavimo ir atitinkamos jų dalies priskyrimo ES biudžetui arba EGADP paskolas gavusioms valstybėms narėms pagrindas.

¹⁵ Kiprui, Graikijai, Italijai, Portugalijai, Rumunijai ir Slovėnijai.

¹⁶ 2021 m. liepos 2 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/1095, kuriuo nustatoma išlaidų, susijusių su skolinimosi ir skolos valdymo operacijomis pagal priemonę „NextGenerationEU“, paskirstymo metodika (C/2021/4864).

3.8. Veiksminga komunikacija ir investuotojų informavimas

Nuo pat priemonės „NextGenerationEU“ finansavimo operacijų pradžios Komisija buvo parengusi išsamią ryšių su investuotojais strategiją ir suplanavusi įvairių priemonių, kaip megzti ryšius su savo investuotojais.

- Komisijos diversifikuotos finansavimo strategijos pristatymo dieną pradėjo veikti išsami interneto svetainė¹⁷, kurioje visos suinteresuotosios šalys, plačioji visuomenė ir investuotojai informuojami apie Komisijos finansavimo operacijas.
- Komisija pradėjo leisti serijos „ES skolinimasis ekonomikai gaivinti“ (angl. *EU borrowing for the recovery*) naujienlaiškius, kuriuose investuotojų bendruomenei reguliariai teikia skaidrią informaciją. Pirmuosius du naujienlaiškio leidinius galima rasti ES skolinimuisi skirtoje interneto svetainėje, o juos prumeruoti gali visos suinteresuotosios šalys.
- Komisija vykdė aktyvią investuotojų informavimo kampaniją visame pasaulyje rengdama struktūruotus vizitus (išvažiuojamuosius pristatymus), 2021 m. birželio ir rugsėjo mėn. paskelbė investuotojams skirtus pasaulinius kvietimus teikti pasiūlymus, sušaukė tris pirminių maklerių tinklo susitikimus.
- Komisija turi savo tinklalapį „Bloomberg“ terminale, kuriame skelbia investuotojų bendruomenei skirtą tikrą laikę informaciją apie savo aukcionus.
- Siekdama apie savo darbą informuoti platesnę auditoriją, Komisija reguliariai rengia ir platina spaudos medžiagą (ją visada galima rasti Komisijos interneto svetainėje), taip pat teikia tikrą laikę informaciją socialiniuose tinkluose „Twitter“ ir „LinkedIn“. Komisijos narys Johannesas Hahnas ir Europos Komisijos ekspertai reguliariai kalbėjosi su spaudos atstovais ir teikė jiems daugiau informacijos.
- Talkinant Europos investicijų bankui (EIB), Komisija kuria ryšių su investuotojais duomenų bazę, padėsiančią jai struktūruotai valdyti savo ryšius su investuotojais, aktyviai stebėti investuotojų elgseną ir tendencijas ir taip pasirinkti reikalingus rinkos ir investuotojų informavimo veiksmus bei rengti statistinius duomenis valdymo ir komunikacijos tikslais.

4. Išvada

Per paskutiniuosius 12 mėnesių Komisija iš mažos emitentės, siekdavusios pritraukti lėšų palyginti mažoms skolinimo programoms, pavyzdžiui, Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonei (EFSM) ir makrofinansinei pagalbai (MFP), finansuoti, tapo viena didžiausių emitenčių eurai. 2021 m. ji išleido 130 mlrd. EUR (priemonei „NextGenerationEU“ – 71 mlrd. EUR) vertės emisijas, o 2021–2026 m. laikotarpiu per metus gali išleisti maždaug 150 mlrd. EUR vertės emisijas.

Visa infrastruktūra ir procesai, reikalingi šiai didelio masto finansavimo programai įgyvendinti, buvo sukurti per rekordiškai trumpą laiką. Todėl priemonę „NextGenerationEU“ buvo galima pradėti finansuoti nuo 2021 m. birželio 15 d., praėjus dviem savaitėms po to, kai buvo įvykdytos visos teisinės šios skolinimosi programos įgyvendinimo sąlygos. Visos į ES biudžetą arba valstybėms narėms mokėtinos sumos buvo sumokėtos per šešias darbo dienas nuo formalumų sutvarkymo. Vėlavimų nebuvo. Visi priemonės „NextGenerationEU“ sandoriai buvo vykdomi techniškai profesionaliai ir sulaukė labai didelio palaikymo rinkoje (pavedimų knygoje pasirašymo suma buvo viršyta 7–14 kartų). Sandoriai buvo sudaryti palankiomis sąlygomis (2021 m. sandorių finansavimo išlaidos vidutiniškai sudarė 0,14 proc.), o prekyba ES obligacijomis dabar prilygsta prekybai pagrindinių euro zonos

¹⁷ [Su ES skolinimusi susiję ryšiai su investuotojais \(angl. *The EU as a borrower – investor relations*\) | Europos Komisija \(europa.eu\).](#)

valstybių emitenčių (išskyrus kitas valstybines bei viršvalstybines institucijas ir agentūras emitentes) vertybiniais popieriais.

Tokie rezultatai – labai daug vilčių teikianti priemonė „NextGenerationEU“ įgyvendinimo pradžia. Per ateinančius metus užsibrėžta visų pirma išnaudoti šiuos gerus pradinius rezultatus ir išsaugoti aukštą visų sandorių vykdymo lygį.

Apibendrinant galima pasakyti, kad priemonė „NextGenerationEU“ – galinga ES ekonomikos gaivinimo finansavimo priemonė, padedanti siekti, kad po krizės ES būtų atsparesnė, teisingesnė ir ekologiškesnė. Ji taip pat sustiprino tarptautinį euro vaidmenį, prisidėjo prie Europos skolos kapitalo rinkų plėtros ir sustiprino bankų sąjungą, padėdama bankams diversifikuoti reguliuojamąjį kapitalą. Priemonės įgyvendinimas artimiausiais mėnesiais ir metais suteikia galimybę sutvirtinti šią naudą.

Priedas. Obligacijų ir vekselių emisijų apžvalga

1 pav. „NextGenerationEU“ (NGEU) sindikuotųjų sandorių ir obligacijų aukcionų apžvalga

Priemonė	Prekybos data	Atsiskaitymo data	Terminas		Emisijos suma (mlrd. EUR)
			Data	Metai	
2021 m. II ketv.					
NGEU sindikuotasis sandoris Nr. 1	2021 06 15	2021 06 22	2031 07 04	10	20
NGEU sindikuotasis sandoris Nr. 2	2021 06 29	2021 07 06	2026 07 06	5	9
			2051 07 06	30	6
2021 m. III ketv.					
NGEU sindikuotasis sandoris Nr. 3	2021 07 13	2021 07 20	2041 07 04	20	10
NGEU sindikuotasis sandoris Nr. 4	2021 09 14	2021 09 21	2028 10 04	7	9
Obligacijų aukcionas Nr. 1	2021 09 27	2021 09 29	2026 07 06	5	2,495
2021 m. IV ketv.					
NGEU žaliųjų obligacijų sindikuotasis sandoris Nr. 5	2021 10 12	2021 10 19	2037 02 04	15,3	12
Obligacijų aukcionas Nr. 2	2021 10 25	2021 10 27	2028 10 04	7	2,497

	Iš viso 70,992
--	-----------------------

2 pav. ES vekselių aukcionų apžvalga

Priemonė	Prekybos data	Išmokėjimo data	Terminas		Emisijos suma (EUR)
			Data	Mėnesiai	
2021 m. III ketv.					
ES vekselių aukcionas Nr. 1	2021 09 15	2021 09 17	2021 12 03	3 mėn.	2 999 000 000
			2022 03 04	6 mėn.	1 997 000 000
ES vekselių aukcionas Nr. 2	2021 09 22	2021 09 24	2021 12 03	3 mėn.	1 997 000 000
			2022 03 04	6 mėn.	1 996 000 000
2021 m. IV ketv.					
ES vekselių aukcionas Nr. 3	2021 10 06	2021 10 08	2022 01 07	3 mėn.	2 996 000 000
			2022 04 08	6 mėn.	1 996 000 000
ES vekselių aukcionas Nr. 4	2021 10 20	2021 10 22	2022 01 07	3 mėn.	1 499 000 000
			2022 04 08	6 mėn.	1 499 000 000
ES vekselių aukcionas Nr. 5	2021 11 03	2021 11 05	2022 02 04	3 mėn.	1 497 000 000
			2022 05 06	6 mėn.	1 496 000 000
ES vekselių aukcionas Nr. 6	2021 11 17	2021 11 19	2021 02 04	3 mėn.	998 000 000
			2022 05 06	6 mėn.	994 000 000
ES vekselių aukcionas Nr. 7	2021 12 01	2021 12 03	2021 03 04	3 mėn.	1 495 000 000
			2022 06 03	6 mėn.	1 496 000 000